

LIBRIS

We know
books

BARBARA TAYLOR BRADFORD

PREȚUL SUCCESULUI

Volumul I

Traducere
SANDA ARONESCU ȘI IRINA NEGREA

EDITURA ORIZONTURI

Partea întâi

**Valea
1968**

„Scurmă pământul și, mândru
de puterea lui, se aruncă asupra celor
înarmați.“

Iov

1

Emma Harte se aplecă în față și privi pe geam. Turboreactorul particular Lear, proprietatea Corporației Petroliere Americane Sitex, urcase constant printr-o păclă vapoasă de nori cumulus și acum brăzda un cer atât de albastru, încât limpezimea lui sclipitoare o deranja la ochi. Amețită pe moment de lumina strălucitoare a zorilor, Emma întoarse capul de la geam, și-l sprijini pe spătarul scaunului și închise ochii. Timp de o secundă, albastrul acela intens rămase prizonier sub pleoapele ei și, în acea clipă, o cuprinse un sentiment atât de puternic și de neașteptat de nostalgie, încât își ținu, uluită, respirația. E cerul din tabloul lui Turner, agățat deasupra căminului, în salonul de la etaj din Pennistone Royal, se gândi ea, cerul din Yorkshire într-o zi de primăvară, după ce vântul a risipit ceața dinspre coline.

În timp ce se gândea cu plăcere la Pennistone Royal, un zâmbet vag îi flutură pe buze, arcuindu-le linia într-o expresie de blândețe neobișnuită. Casa aceea impunătoare, care se înălța în peisajul golaș și pustiu al colinelor din Yorkshire, i se înfățișase întotdeauna Emmei ca o forță a naturii, zămislită de un arhitect atotputernic, și nu doar ca un simplu

edificiu ridicat de un muritor. Singurul loc de pe această planetă violentă unde ea își găsea liniștea, o liniște neîngrădită, care o alina și o reconforta. Căminul ei. Fusesse plecată prea mult timp de astă dată, aproape șase săptămâni, ceea ce pentru ea era într-adevăr o lungă absență. Dar săptămâna viitoare se va întoarce la Londra și, spre sfârșitul lunii, va pleca spre nord, la Pennistone. Acolo își va regăsi liniștea și pacea, grădinile și nepoții.

Gândul acesta o înveseli peste măsură și își luă o poziție relaxată. Tensiunea acumulată în ultimele zile scăzu, apoi dispăru cu totul. Era frântă de oboseală, după crâncenele bătălii care punctaseră ultimele zile de consiliu la sediul Corporației Sitex din Odessa; se simțea extrem de ușurată că părăsea Texasul și se întorcea la calmul relativ al birourilor sale de la Corporația din New York. Asta nu pentru că nu-i plăcea în Texas; de fapt, simțise întotdeauna o atracție pentru acest mare stat, văzând în forța sa brută care sporea tot mereu ceva înrudit cu ținutul său natal, Yorkshire. Dar această ultimă călătorie o epuizase. Sunt deja prea bătrână pentru vânzolelile astea cu avionul, se gândi ea cu ciudă, apoi alungă acest gând, considerându-l nedemn de luat în seamă. Era necinstit, iar ea nu fusese niciodată necinstită cu ea însăși. Asta o scutea de multă pierdere de vreme, în cele din urmă. Și, ca să fie absolut sinceră, nu se simțea bătrână. Doar puțin obosită câteodată, mai ales atunci când o exaspera prostia unora; și Harry Marriott, președintele Corporației Sitex, era un om prost și, în mod inevitabil, periculos ca toți proștii.

Emma deschise ochii și se înălță în scaun nerăbdătoare, cu mintea iarăși la afacerile ei; căci era neobosită, obsedată, se lipsea chiar și de somn când era vorba de întinsa ei rețea de afaceri, care rareori îi părăsea gândurile. Își îndreptă spațele și își încrucișă picioarele, luându-și poziția sa obișnuită,

reținută și regească. Felul în care-și ținea capul și toată făptura ei degajau autoritate, iar în ochii verzi i se citea o forță uriașă. Își ridică una din mâinile ei mici și puternice și își netezi mecanic părul argintiu, deși nu era nevoie, fiind ca întotdeauna impecabil. Așa cum era de fapt ea însăși, cu rochia gri-închis, simplă, dar elegantă, a cărei severitate era îmblânzită de albul lăptos al inegalabilelor perle de la gât și de frumoasa broșă cu smaralde de pe umăr.

Îi aruncă o privire nepoatei, așezată în fața ei, care își făcea sârguincioasă însemnări pentru afacerile săptămânii următoare din New York. E cam trasă la față în dimineața asta, se gândi Emma, o hărțuiesc prea mult. O cuprinse un vag sentiment de vinovăție, neobișnuit pentru ea, dar îl alungă nervoasă. E tânără, rezistă. Și pentru ea e cea mai bună educație pe care o poate primi, se consolă Emma, și zise:

– Paula, te rog, spune-i stewardului acela tânăr și drăguț – John parcă-l cheamă – să ne facă niște cafea. Am nevoie neapărat de o cafea în dimineața asta.

Fata își ridică privirea. Deși nu era frumoasă, în sensul general acceptat al cuvântului, vitalitatea ei crea impresia de frumusețe. Coloritul ei viu contribuia la acest efect. Părul lucios forma un coif negru ca tușul în jurul capului, terminându-se într-un V pe frunte, deasupra unei fețe atât de senine și luminoase, de parcă ar fi fost cioplită în marmură. Fața cam alungită, cu pomeți proeminenți și o frunte lată, era vie și expresivă, iar bărbia avea ceva din feminitatea Emmei. Ochii erau însă trăsătura cea mai spectaculoasă, mari și inteligenți, de culoarea albăstrelelor, de un albastru intens, aproape violet. Îi zâmbi bunicii și spuse:

– Desigur, bunico, aș bea și eu o cafea.

Își părăsi locul, mișcându-și grațios corpul înalt și zvelt.

E atât de slabă, comentă Emma în sine ei, prea slabă după gustul meu. Dar așa a fost întotdeauna. Probabil că așa

e croită. În copilărie era un mînz cu picioare lungi, acum e un cal de rasă. Un amestec de dragoste și mîndrie lumină chipul sever al bătrînei și ochii i se umplură brusc de căldură, privind în urma fetei care era preferata ei, fiica fiicei preferate a Emmei, Daisy.

Multe din visurile și speranțele Emmei se concentrau în jurul Paulei. Încă de când era o fetiță, gravitase în jurul bunicii ei și o atrăgeau în mod ciudat afacerile familiei. Pentru ea, cea mai mare fericire era să se ducă cu Emma la birou și să-i stea alături în timp ce lucra.

Când era încă o adolescentă, înțelegea cu atîta agerime niște mașinațiuni complexe, încât Emma fusese de-a dreptul uluită, căci niciunul din copiii ei nu manifestase vreodată această atracție față de afaceri. Emma fusese încântată în sinea ei, dar observase și așteptase cu o oarecare emoție, temându-se că entuziasmul tineresc se va risipi. Dar nu pâlise, ci mai degrabă sporise. La șaisprezece ani, Paula respinsese cu dispreț propunerea de a-și termina studiile în Elveția și începuse imediat să lucreze pentru bunica ei. De-a lungul anilor, Emma o hăitui pe Paula fără încetare, mai aspră și mai pretențioasă cu ea decât cu ceilalți angajați, inițiind-o cu asiduitate în toate dedesubturile Întreprinderilor Harte. Paula avea acum douăzeci și trei de ani și era atît de inteligentă, de capabilă și atît de matură în comparație cu majoritatea fetelor de vîrsta ei, încât Emma o promovase într-un post important în administrația Harte. O numise pe Paula asistenta ei personală, spre marea stupefacție și iritare a fiului ei cel mai mare, Kit, care lucra și el în administrația Harte. Fiind mîna dreaptă a Emmei, Paula era la curent cu majoritatea afacerilor firmei și cu cele private și, când Emma considera necesar, era confidenta ei în problemele de familie, situație pe care Kit o găsea intolerabilă.

Fata se întoarse rîzînd din bucătăria avionului. În timp ce se strecura pe locul ei, spuse:

– Îți făcea deja ceaiul, bunico. Ca toată lumea, crede probabil că englezii beau numai ceai. Dar i-am spus că preferăm cafea. E adevărat, nu?

Emma confirmă din cap absentă, preocupată de problemele ei.

– Desigur, iubito.

Se răsuci spre servieta de pe scaunul de lângă ea și își scoase ochelarii și un teanc de mape. Îi întinse una Paulei și spuse:

– Te rog, uită-te la cifrele pentru magazinul din New York. Mă interesează părerea ta. Cred că suntem pe punctul de a face un important pas înainte. Beneficiile cresc.

Paula o privi atentă.

– ... E mai curînd decât credeai, nu? Dar și reorganizarea dumatile a fost drastică. Ar fi timpul să se vadă rezultatele. Paula deschise mapa cu interes, concentrîndu-se asupra cifrelor.

Avea talentul Emmei de a citi cu rapiditate un bilanț și de a detecta, aproape dintr-o privire, punctele tari și cele slabe; perspicacitatea ei în afaceri era, ca și a bunicii ei, formidabilă.

Emma își puse pe nas ochelarii cu ramă de baga și luă mapa mare, albastră, ce aparținea lui Sitex Oil. În timp ce răsfoia hîrțile, i se ivi în ochi o licărire de satisfacție. Câștigase, în sfîrșit, după trei ani de manipulări, de luptă abjectă, cea mai abjectă din cele la care asistase, Harry Marriott fusese înlăturat din funcția de președinte al Sitex-ului și fusese alungat la etaj, devenind președintele consiliului de administrație.

Emma descoperise cu ani în urmă defectele lui Marriott. Știa că, deși nu era pe deplin corupt, era, fără îndoială, tipic

și ipocrit, iar fățarnicia devenise a doua lui natură. De-a lungul anilor, succesul reputat și acumularea unei mari averi contribuiseră la accentuarea acestor trăsături, într-o asemenea măsură, încât acum era imposibil să discuți cu el. În opinia Emmei, judecata lui era strâmbă, își pierduse puțină clarviziune pe care o avusese odinioară și, în mod cert, nu înțelegea defel dedesubturile afacerilor internaționale, supuse unor schimbări rapide.

Își făcea notițe pe documente, pentru a se referi în viitor la ele, sperând că la Sitex nu vor mai avea loc confruntări malițioase. Ieri fusese hipnotizată de nesăbuita îndrăzneală a acțiunilor lui Harry, urmărise, cu fascinație și groază în același timp, cu câtă abilitate se furișase acesta într-un ungher de unde Emma știa că n-avea cum să se mai retragă. Făcuse apel la prietenia lor, care data de patruzeci de ani buni, o singură dată, șovăielnic, neputincios, pierdut; un idiot care bălmăjea ceva în fața adversarilor lui, dintre care ea era cel mai de temut. Emma răspunsese printr-o tăcere totală la apelurile lui, cu o privire neiertătoare în ochii ei nemiloși. *Și câștigase.* Cu sprijinul total al consiliului, Harry fusese alungat. În locul lui, fusese acceptat ca președinte omul ei și corporația fusese salvată. Dar n-o bucura victoria, căci pentru Emma, prăbușirea unui om nu era un motiv de bucurie.

Mulțumită că hârtiile erau în ordine, Emma își băgă mapa și ochelarii în servietă, se instalează din nou comod pe scaun și sorbi din cafea. După câteva secunde, se adresa Paulei:

– Acum, după ce ai asistat la câteva întruniri, ale Sitex-ului, crezi că ai să poți în curând să te descurci singură?

Paula își ridică ochii din hârtiile cu bilanțuri și pe chipul ei se citi uimirea.

– Ar fi ca și cum ai trimite un miel la abator. Încă nu se poate să-mi faci una ca asta.

Privind-o pe bunica ei, găsi un nume pentru expresia aceea familiară, impenetrabilă, de pe chipul Emmei – o mască pentru a-și ascunde dârzenia ei nemiloasă. Dumnezeu, chiar asta vrea, se gândi Paula, simțind că i se taie picioarele.

– Doar nu vorbești serios, bunico?

– Ba sigur că vorbesc serios! O umbră de iritare trecu pe fața Emmei. O surprinse nervozitatea neașteptată, dar evidentă a fetei, căci Paula era obișnuită cu negocierile încordate și își arătase întotdeauna curajul și abilitatea. Vorbesc eu vreodată altfel decât serios? Doar știi foarte bine asta, Paula, spuse ea sever.

Paula tăcu și în acea infimă secundă, Emma deveni conștientă de încordarea ei, de spaima de pe chipul ei. Se teme? Emma se îndoia. În mod sigur, nu. Până acum nu se arătase niciodată speriată. Doar n-o să ajungă precum ceilalți, nu? Această posibilitate o cutremură și se înfipse în mintea scilpitoare a Emmei ca o sabie; era atât de inacceptabilă, încât refuză s-o întrezărească. Hotărî atunci că Paula fusese doar tulburată de întrunire, poate mai mult decât arătase. Pe Emma n-o tulburase; mai degrabă o iritase, întrucât considerase inutilă acea scenă violentă și o pierdere de timp prețios și de aceea cu atât mai reprobabilă. Dar ea văzuse toate astea dinainte, asistase toată viața la nesățioasa luptă pentru putere și putea să participe la ea fără efort. Avea forța necesară pentru a-i face față cu calm, așa cum va trebui și Paula să învețe s-o facă, își spuse ea.

Expresia ei severă nu se modifică, dar glasul i se îmblânzi când spuse:

– Totuși n-o să te trimit singură la Sitex, până ce nu vei ști, așa cum eu știu deja, că poți face față cu succes.

Paula mai ținea încă mapa în mâinile ei delicate, cu degete alungite. Puse mapa jos și se lăsă pe speteaza scaunului. Își recăpătă stăpânirea de sine și privind-o în față pe bunica ei, spuse liniștită:

– Ce te face să crezi că mă vor asculta așa cum te ascultă pe dumneata? Știu ce părere au cei din consiliu despre mine. Mă privesc ca pe nepoata răsfățată, cocoloșită a unei femei bogate și influente. Nu-mi dau nicio atenție, socotindu-mă un cap sec, o prostănacă frumușică și fără minte. Nu m-ar trata cu același respect ca pe dumneata, și de ce ar face-o? Eu nu sunt dumneata.

Emma strânse din buze ca să-și ascundă un mic zâmbet amuzat, fiind cuprinsă mai degrabă de un sentiment de mândrie jignită, decât de teamă.

– Da, știu ce cred despre tine, spuse ea pe un ton mult mai blând, și amândouă știm cât de mult se înșală. Și mai știu ce ușor ar fi pentru tine să le schimbi părerea. Dar mă-ntreb, Paula, dacă vrei acest lucru.

O privi întrebător pe nepoata ei, cu o licărire șireată în ochi și, fiindcă nu răspunse, continuă:

– Una din cele mai grele cruci pe care a trebuit să le port toată viața a fost desconsiderarea bărbaților – și asta mă enerva mai ales când eram de vârsta ta. Dar era și un avantaj, și încă unul de care te asigur că am învățat să mă folosesc. Știi, Paula, când bărbații cred că au de-a face cu o femeie proastă sau nesăbuită, rămân fără pavază, devin neglijenți și uneori de-a dreptul necugetați. Fără să-și dea seama, îți oferă avantajele pe tavă.

– Da, dar...

– Te rog, Paula, niciun dar! Și nu mă subestima. Chiar crezi că te-aș pune într-o situație periculoasă? Clătină din cap și zâmbi. Știu de ce ești în stare. Întotdeauna am fost sigură

de tine. Mai sigură decât de oricare din propriii copii, în afară de mama ta, desigur. Nu m-ai dezamăgit niciodată.

– Mă bucur că ai încredere în mine, bunico, răspunse ferm Paula, dar zău că mi-e greu să tratez cu niște oameni care nu mă iau în serios; consiliul Sitex-ului asta face.

O privire îndărătnică întunecă lumina din ochii ei și gura i se strânse, alcătuiind o linie subțire, devenind, involuntar, o copie a gurii bunicii ei.

– Să știi că într-adevăr mă uluiești. Ești teribil de sigură pe tine și ai avut de-a face cu tot soiul de oameni, la toate nivelele, de când erai fetiță. Și până acum nu părea să te deranjeze. Emma oftă adânc. Și dacă nu ți-aș fi spus de nenumărate ori că în afaceri nu contează ce gândesc oamenii despre tine! Important este să știi cine ești și ce ești. Și sinceră să fii, întotdeauna am crezut că știi.

– Dar știi! strigă Paula, dar nu sunt așa de sigură că am puterea dumitale de muncă sau experiența dumitale.

Emma se întunecă la față.

– Ba da, o ai. Mai mult, ai toate avantajele unei educații pe care eu n-am avut-o niciodată, așa că, să nu te mai aud vorbind despre tine atât de urât! Îți recunosc lipsa de experiență, dar numai până la un punct. Și o dobândești tot mai mult, pe zi ce trece. Îți spun cu toată sinceritatea, Paula, n-aș avea nicio mustrare de cuget dacă te-aș trimite și mâine înapoi, la Sitex – fără mine. Pentru că știu că te-ai descurca minunat. La urma urmelor, eu te-am crescut, eu te-am educat. Nu crezi că știu ce am creat?

O copie a ta făcută cu indigoul, o copie în general, nu este niciodată la fel de bună ca originalul, se gândi Paula, sec, dar spuse:

– Te rog, nu te supăra, bunico. Vocea ei era blândă. Ai făcut o treabă minunată. Dar eu nu sunt dumneata. Și cei din

consiliu sunt foarte conștienți de asta. Nu se poate să nu le influențeze atitudinea!

– Te rog să mă ascuți! Emma se aplecă în față și ochii ei înguști erau parcă tăiați în sticlă verde, sub pleoapele ridate. Vorbi mai rar decât îi era obiceiul, pentru a da greutate cuvintelor: Se pare că ai uitat un lucru. Când intri în locul meu la Sitex, tu intri acolo însoțită de ceva care trebuie luat în serios de ei. Puterea! Indiferent de părerea lor despre capacitatea ta, puterea este singurul lucru pe care nu-l pot ignora. În ziua când îmi vei lua locul, după moartea mea, o vei reprezenta pe mama ta, care va fi devenit unica deținătoare a celor mai multe acțiuni ale Sitex-ului. Cu împuternicirea ei, vei fi stăpână pe un procent de douăzeci și cinci la sută din capitalul special și cincisprezece la sută din capitalul comun al unei corporații multimilionare. Se opri, se uită fix la Paula, apoi continuă: Nu e o putere obișnuită, Paula. E o putere uriașă, mai ales fiindcă se află în mâna unei singure persoane. Și să nu uiți asta niciodată. Crede-mă că ei nu vor uita când va sosi momentul crucial. Ieri n-au uitat. Dar în ciuda comportamentului lor incalificabil – și încep să înțeleg cât de mult te-a tulburat – n-au putut să mă ignore pe mine și ceea ce reprezint eu!

Emma se lăsă din nou pe speteaza scaunului, dar privirea îi rămase ațintită asupra Paulei și fața ei era neîndurătoare.

Fata o ascultase atentă pe bunica ei, așa cum făcea întotdeauna, și încet, încet se calmă. Pentru că avea cu adevărat curaj și minte și nu puțin din dârzenia Emmei. Dar, după cum bănuise Emma, o speriasse într-adevăr virulența băătăiei de la Sitex. În timp ce își privea bunica, chibzuind la vorbele ei, se minuna din nou, ca și ieri, de această femeie. Emma avea șaptezeci și opt de ani. O femeie bătrână. Totuși n-avea niciuna din infirmitățile vârstnicilor și nici lipsa lor de grație.

Era plină de viață și perfect stăpână pe mintea ei. Paula urmărise dezlănțuirea bunicii ei la Sitex, cu groază și respect, fusese uluită de forța ei invincibilă, dar, mai presus de orice, admirase integritatea ei în fața unei incredibile presiuni și împotriviri. Acum Paula se întreba, cu o obiectivitate rece și calculată, dacă ea va avea vreodată acel simț al finalității, acea tenacitate glacială de a-i manevra pe acei oameni cu iscusința cu care o făcuse bunica ei. Se îndoia. Dar câteva dintre aceste săcăitoare îndoieli se risipiră când își dădu seama de adevărul cuprins în vorbele bunicii ei. În cele din urmă, propria ei ambiție îi alungă urmele de nervozitate.

Vorbi cu o încredere sporită:

– Sigur că ai dreptate. Puterea este arma cea mai eficace, poate mai eficace decât banii. Și sunt convinsă că este singurul lucru pe care-l înțelege într-adevăr consiliul Sitex-ului. Se opri și o privi drept în față pe bunica ei. Nu mi-e frică de ei! Să nu crezi asta, bunico. Deși trebuie să recunosc că mă scârbesc. Probabil că mi-a fost teamă să nu te dezamăgesc.

Zâmbetul pe care i-l adresă Emmei era plin de siguranță de sine și îngrijorarea îi pierise de pe chip.

Emma se aplecă în față și o bătu ușor pe mână ca s-o liniștească.

– Să nu-ți fie niciodată teamă că nu reușești, Paula. Nici nu mai mi-aduc aminte pe câți oameni i-a împiedicat acest lucru să-și atingă scopul. La vârsta ta, eu n-aveam timp să mă gândesc că voi da greș. Trebuia să reușesc să supraviețuiesc. Și adu-ți aminte întotdeauna de ceea ce ai spus adineauri despre putere. Banii sunt importanți numai când ești într-adevăr sărac, când ai nevoie de ei pentru un acoperiș deasupra capului, pentru hrană și îmbrăcăminte. Odată ce ai asigurate aceste necesități și le depășești, banii devin un simplu element, un instrument de lucru. Și să nu cumva să te lași convinsă de cineva că puterea corupe. Nu întotdeauna